Ex/CBCS/SAN/UG/DSE/5.2.2/2025

Bachelor of Arts Examination, 2025

(3rd Year, 5th Semester)

Sanskrit (Honours)

Course : DSE (5.2.2)

(Nîti Literature)

Time : *Two Hours* | *Full Marks* : 30

The figures in the margin indicate full marks.

१. **पञ्च प्रश्नानामु**त्तरं सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च लेखनीयम्। 1×5=5

(क) का नाम दण्डनीतिः? नीतिवाक्यानुसारं लिख्यताम्।

(ख) तीर्थस्यार्थः लेखनीयः।

(ग) अर्थानुबन्धेन किमुच्यते?

(घ) मान इत्यस्य कोऽर्थः?

(ङ) केषां कापि कार्यसिद्धिः नास्ति?

(च) कदर्यस्यार्थसंग्रहे कीदृशः परिणामः स्यात्?

(छ) कुत्र राष्ट्रस्य कण्टका न सन्ति?

२. निम्नोक्तानां प्रश्नानां निर्देशानुसारं **द्वयोः** समाधानं कार्यम्। 5×2=10

(क) वार्तायाः स्वरूपं लेखनीयम्। व्यवहारदूषणस्य कारणं किम्? तस्य प्रतिरोधे राज्ञा का व्यवस्था ग्रहणीया? देशान्तरभाण्डानामप्रवेशे को हेतुः? 1+1+2+1

(ख) धर्माधर्मयोर्लिङ्गं किम्? किमर्थं कथञ्च धर्मसञ्चय: करणीय:? धर्माचरणेन धर्मातिक्रमेण च किं स्यादिति नीतिवाक्यानुसारं लेखनीयम्। 1+2+2

(ग) **द्वयोर्व्या**ख्या कार्या 2½×2

(अ) धर्मार्थकामानां युगपत्समवाये पूर्व: पूर्वो गरीयान्।

(आ) अप्रणीतो हि दण्डो मात्स्यन्यायमुत्पादयति।

३. सुरगिरा देवनागर्या लिप्या च **पञ्च** प्रश्नानामुत्तरं लेखनीयम् 1×5=5

(क) राजा कथं लोकं प्रसादयति?

(ख) शिलम्, मोघम् इत्येतयो: अर्थौ लेखनीयौ।

(ग) कौ प्रज्ञानं विलुम्पत:?

(घ) धर्मो विद्या च केन रक्ष्यते?

(ङ) कस्य व्यधिरनन्तक: स्यात्?

(च) उत्तमाधमान्त्यानां भयस्य कारणानि लेख्यानि।

(छ) राज्ञ: केनाचरणेन ... 'वसुधा वसुसंपूर्णा वर्द्धते भूतिवर्द्धिनी'?

४. द्वयो**रेकस्य** समाधानं कार्यम् 6×1=6

(क) विदुरनीतौ राज्ञ इन्द्रियजयविषये यदुच्यते तस्य माहात्म्यं आलोच्यताम्। 6

(अथवा)

(ख) धीर: कथं बलीयसे सन्नमेत? मदस्य प्रकारा:, तेषामनिष्टाश्च वर्ण्यन्ताम्। 3+3

५. सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या 4×1=4

(क) प्रायेण श्रीमतां लोके भोक्तुं शक्तिर्न विद्यते।
जीर्य्यन्त्यपि हि काष्ठानि दरिद्राणां तथोदरे।।

(अथवा)

(ख) रथ: शरीरं पुरुषस्य राजन्! आत्मा नियन्तेन्द्रियाण्यस्य चाश्वा: ।
तैरप्रमत्त: कुशली सदश्वैर्दान्तै: सुखं याति रथीव धीर: ।।

★★★